

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gzaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

Exhortatio ad aegrotum pro remissione iniuriarum ante mortem cap. 40.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

Ezechiel. c. 18.

nax & auarus es ! Prophetam loquentem
audias : *Si homo pignus debitori reddiderit,
per vim nihil rapuerit &c. Vita (spirituali)
viuet, & non morietur, æternaliter, ex qui-
bus patet, Deum non dimissurum iniquita-
tes & peccata, nisi restituâtur ablata. Non-
ne hoc ipsum docet D. Paulus dñ ait? Red-
dite omnibus debita.* nam id expedit, siqui-
dem ad restitutionem iure Naturali, Eccle-
siastico, & diuino obligamur. Ad hæc ne-
mo potest Religionem diui Francisci pro-
fiteri ni prius debitis omnibus expeditus
sit; quanto minus cælum, & foelicitatem
sanctorum ære alieno obstrictus intrare
poteris?

Rom. 13.

EXHORTATIO AD Æ-
GROTVM PRO REMISSIONE
INIURIARVM ANTE
mortem.

CAPVT XL.

Postquam infirmum ad restitutionem
nec non ad Eleemosynarum amplam
distributionem incitauerit pius visitator,
eum

eum ad iniuriarum remissionem cohorte-
 tur necesse est; *frustra siquidem* (teste Isido-
 ro) *Deum sibi propitiari querit, qui cito in pro-* Lib. de summo
ximo placari nequit. Quod ut aptius fiat, se- bono.
 quentia inculcanda sunt. Dilecte mi, ut eò
 expeditior sis in itinere quod aggressurus
 es, Sapientissimus Salomon consulit ut ex
 corde toto, remittas iniurias tibi illatas, in-
 quiens; *relinque proximo tuo nocenti te, &*
tunc deprecanti tibi, peccata soluentur. Illud *Eccles. 28.*
 præstantissimum siquidem est consilium,
 talis namque futurus erga te iudex est, qua-
 lem te erga proximum exhibueris; si Mise-
 ricors fueris, misericordem inuenies; si pec-
 canti indulgere nolueris, nec ille iniquita-
 tem condonabit; quinimmo, omnia vota
 spernet, oblationes rejiciet, confessionem
 & contritionem parui pendet, denique iu-
 dicio sine Misericordia fiet tibi quia mi-
 sereri noluisti. *Esto igitur consentiens aduer-* *Jacob. 2.*
sario tuo dum es in via cum eo, ne forte tradat
te aduersarius iudici, & iudex tradat te mini-
stro, & in carcerem mittaris. Amen dico tibi *Matth. 5.*
non exies inde donec &c. hoc est: Inimicus
 tui cui condonare renuis, te Iudici Christo
 offeret, ille verò ministris infernalibus in-
 æternum te comburendum tradet. Seruus
 ille nequam cui debitum omne dimiserat
 cle-

Math. 18.

clemens Dominus, conferui sui miserem
 nolens, sed debitum centum denariorum
 exigens, & suffocans, nonne carceri man-
 cipatus est? Sic faciet vobis Pater vester ce-
 lestis, si non remiseritis unusquisque de cordi-
 bus vestris. Præbe igitur benignum suppli-
 canti auditum, & in hac vltima valedictio-
 ne precantem ne respue, nam si illi aurem
 præbueris, te similiter exaudiet Deus, si in-
 dulseris & iniuriæ oblitus fueris, peccato-
 rum tuorum nequaquã recordabitur Deus,
 indulgentia siquidem remissione compen-
 satur. Contra verò induratio cordis, & ob-
 stinatio crudelis animi, misericordiam Dei
 ab homine planè diuertit, exigitque debi-
 tum quod dimiserat, cum post confessionem
 & contritionem iniuriarum recordamur.

Math. 6.

Ad hæc si ex corde non dimiseris, sine
 fuce mendacij in vltima vitæ periodo ora-
 tionem Dominicam recitare non poteris.
 Nec enim illud benè inquires: *Dimitte nobis
 debita nostra sicut & nos dimittimus debitori-
 bus nostris*, illa siquidem petitio conditio-
 nata est, nam si dimittere nolueris, Deum
 rogas vt tuæ iniquitatis memor sit, nec di-
 mittat. Insuper pontem quò transuadun-
 tus eras ad portum salutis, frangis, dum ini-
 uriarum recordaris, sicque verendum est

ne in vindices Dei manus collabaris, qui Fratri supplicanti indulgere nescis. Sapi- *Surius 9. feb. tom. 1.*
 cius morti (pro fidei defensione) proxim^o,
 quia illatam sibi à Fratре iniuriam dimitte-
 re noluit; duplicatam Martyrij, & æternæ
 felicitatis coronam amisit. Maxima ergo
 te iniuria afficis, dum condonare suppli-
 canti renuis, nam eum vulnerare non po-
 tes, nisi te prius interficias. *Qui enim Fra- 1. Ioan. 3.*
atrem suum odit, homicida est, inquit D. Io-
 annes. Et sicuti prunas ardentes manibus
 sine combustionе contrectare non vales:
 ita nec sine maximo tuæ salutis incommo-
 do iniuriarum reminisci. Stultum ergò est
 illud in animo retinere, quod non possis
 nisi cum summa iactura & quidem animæ
 reseruare.

Quod si fortassis existimas te inimico
 nocere dum veniam denegas; falleris. Nam
 lex non imperat vt veniam impetret qui
 iniuriam intulit, sed solum vt veniam pe-
 tat, quod cum facit, legi satisfacit, & licet in-
 dulgere nolis, salutem tamē assequi potest.
 Tu verò, te fortiori constringis vinculo à
 quò animæ tuæ iactura, & damnatio pen-
 det. Remittens noxam, emolumentum
 hauris, remissionem nempe iniquitatum;
 & denegans pacem, irrecuperabile tibi pa-

E e ras

210 ÆGROS VISITARE

ras detrimentum, quia peccatorum tuorum
 reminiscetur Deus, ut te pro ijs, pœnis cro-
 ciet sempiternis. Fidem adhibe Apostolo
 qui suadet: *Non occidat sol super iracundiam
 vestram.* ecce enim per mortis tenebras
 Mundus hic occidit tibi, desere igitur ira-
 cundiam, & memor est verborum Domini
 dicentis: *Non quæras ultionem, nec memore-
 ris iniuria civium tuorum.*

Si his contradixerit ægrotus, dixeritque
 se illi indulgere non posse eo quod dedeco-
 ri suo operam dederit, eo quod eius bona
 diripere tentauerit, subiunget. Et tu quidem
 infinitis modis, innumerabilibusque vic-
 tibus Dominum offendisti cuius infinite boni-
 tatis non est numerus, differesne ergo
 proximo parcere qui te offendit, Deo tot
 tantaque scelera indulgente quæ contraxi-
 sti? Si dixerit; Inimicum veniam non mere-
 ri: respondebit. Madido te sacco contegis
 meretur enim Christus, qui remitti iniuri-
 am præcipit in nomine suo, & rogat, *tibi
 exemplum relinquens Dimitte illis Patres
 quia nesciunt quid faciunt.*

Luc. 13

Si replicauerit, Christus, Deus erat, ego
 autem infirmus homo nec eius virtutes imi-
 tari possum. Ref. comparisonem adferens
 R. P. Didaci de stella Franciscani; qui in-
 quit

quit: Si Rex arreptis scopis aulam verreret,
 rustico autem iniugeretur vt exemplo Re-
 gis idem faceret; nonne si id abnueret quia
 Regis officium & munus esse diceret ab o-
 mnibus subsannaretur? Cum ergò Christ^o
 Rex gloriæ ante mortem, mortis auctori-
 bus veniam non solum contulerit, sed & à
 patre postulauerit, quid ni illum tu homo
 imiteris? Infinita sunt penè, ad id te mouē-
 tia exempla. Tertullianus refert fortes illos
 Christi athletas, Martyres antiquos, pro
 incolumitate Imperatorum, tranquillitate
 Imperij, pace Tyrannorum, Deum dum ad
 mortem raperentur precatos fuisse. Ste-
 phanur protomartyr dum crepitantibus
 lapidibus obrueretur, inter medios dolorū
 conflictus, hanc vocem geminabat: *Domine*
ne statuas illis hoc peccatum. D. Iacobus
 dum ad Martyrium duceretur, roganti tor-
 tori vt veniam daret voci osculum, osculo
 pacem connectens dixit: *Pax tecum & fle-*
xis genibus: Domine (inquit) Deus dimitte
illis quia nesciunt quid faciunt. Phocion, ve-
 neno se intoxicaturus, filium precabatur,
 ne Atheniensibus quicquam mali impre-
 caretur, licet iniustè eum morte condem-
 nassent.

*Lib. 3. de vanit.
 Mundi c. 9.*

*Apol. contra
 gentil. c. 30.
 c. 31.*

AE. 7.

*Euseb. lib. 9.
 hist. Eccles.*

*AElian. lib. 12.
 variar. histor.*

Si dicit Mundum se ludibrio habiturū:

Ec 2

Ille

*Ioan. 1.
Rom. 12.*

Illa prorsus calua excusatio est, Mundus enim Deum non cognouit; & Paulus nos instruit, *huic seculo nolite conformari.*

Si allegauerit Regem Dauidem noluisse parcere Ioab eo quod Baltheum sanguine Absalonis & Amasæ scedasset; id diuina volente Iusticia & ordinante prouidentia factum fuisse asseret, vt nempe per mortem temporalē quā amico in delicti pœnam inferebat, mortem illius redimeret sempiternam. Quid ultra inculcare possem, vta te iniuriæ memoriam ableges? quoniam tamen Corpus Dominicum statim recepturus es, vnicum tibi proponam exemplū hominis cuiusdam, qui nullatenus proximo iniuriam remittere volebat. Hic cum sacrosanctę missæ sacrificio sæpè interesset, hostiam minime videre poterat, inimicij indignum tanti sacramenti aspectu illum reddentibus. Tunc ergò Creatorem tuum in medijs iniuriarum ardoribus, videre & recipere te posse existimas? An ad eius confortium admittendum te putas? An empyrei cœli aditum tibi patere arbitraris? falleris: Miserere ergo animæ tuæ & proximo tuo roganti, commissam iniuriam indulge. Obluiscere iniquitatis in te admisse, vt Deustuorum pariter scelerum obliuiscatur, nec

*Thom. de
Kemp. in vit.
Hen. de Bru-
no.*

ne te ob eorum multitudinem debeat de libro vitæ, æternis te addicens gehennæ cruciatibus, cum infelicissimis dæmonibus torquendum.

QVOD VISITATOR,
ÆGROTVM EXHORTARI
DEBEAT AD DIGNAM COR-
poris & sanguinis Christi sus-
ceptionem.

CAPVT XLI.

ÆGrotto itaque per Contritionem, Confessionem, & Satisfactionē, nec non per restitutionē & iniuriarum remissionem disposito, prudenter admodum eū pius visitator hortabitur, vt se ad dignam corporis & Sanguinis Domini sumptionē, per virtutum ornamenta, diuini amoris incendia, fidei fulcra & deuotionis insignia disponat & præparet, antequam tam dignum, suauem, & amabilem excipiat hospitem. Socrates quodam die inuitat^o ad nuptias, vt ijs honorabilius interesset capillis ritē conciñatis & in ordinem distributis, cal-